

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ &
ΔΥΤΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Πάτρα 30.1.2012
Αρ. Πρωτ.: 78

Ταχ. Δ/ση: ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 24,
ΠΑΤΡΑ 26221

ΤΗΛ.: 2610222377, 2610621346

ΦΑΞ: 2610222377

Ηλεκτρ. Δ/ση: <http://geoteepel.gr>

e-mail: geotepel@otenet.gr

Πληροφ.:

ΠΡΟΣ

1. Υπουργείο Αγροτικής
Ανάπτυξης & Τροφίμων /
Γραφείο Υπουργού
2. Υπουργείο Αγροτικής
Ανάπτυξης & Τροφίμων /
Γραφεία Υφυπουργών
3. Υπουργείο Αγροτικής
Ανάπτυξης & Τροφίμων /
Δ/ση Αγροτικής Πολιτικής
& Τεκμηρίωσης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

ΘΕΜΑ: «Παρατηρήσεις επί της μεταρρύθμισης της Κ.Α.Π. για την περίοδο 2013-2020»

ΣΧΕΤ:

Με αφορμή την παρουσίαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του σχεδίου για την μεταρρύθμιση της Κ.Α.Π. για το χρονικό διάστημα 2014-2020 πρέπει να αναφέρουμε τα παρακάτω:

Οδηγός για την στρατηγική που πρέπει να ακολουθήσει η Ελληνική πλευρά στις διαπραγματεύσεις πρέπει να είναι τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα της Κ.Α.Π. για τον Ελληνικό πρωτογενή τομέα και τα δομικά προβλήματα αυτού τα οποία χρονίζουν παρά την μέχρι σήμερα εφαρμογή της Κ.Α.Π.. Σαν γενικότερες παρατηρήσεις θα πρέπει να αναφερθούν οι παρακάτω για την περίοδο από την δεκαετία 1980 που άρχισε η ροή επιδοτήσεων προς την χώρα μας:

1. Παρατηρήθηκε μια θεαματική μείωση του αριθμού των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα χωρίς όμως να σημειώνεται και ανάλογη αύξηση του κατά κεφαλήν εισοδήματος αυτών που απέμειναν
2. Στα πλαίσια της εγκατάλειψης της υπαίθρου έμειναν αναξιοποίητες εκτάσεις οι οποίες αυτήν την στιγμή παραμένουν ακαλλιεργητες ή κινδυνεύουν άμεσα με δάσωση, μειώθηκε δηλαδή η γεωργική γη. Η γεωργική γη δέχτηκε και συνεχίζει να δέχεται πιέσεις από την άναρχη οικιστική ανάπτυξη. Τέλος ακόμη και σήμερα δεν έχει ξεκαθαρίσει το καθεστώς των βοσκοτόπων με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σημαντικές παρενέργειες στην άσκηση της κτηνοτροφίας

3. Συνακόλουθα του προηγούμενου χάθηκε η αυτάρκεια παραγωγής τροφίμων στην χώρα μας και παρατηρείται το φαινόμενο των αθρόων εισαγωγών. Το φαινόμενο αυτό επιτείνεται και από τις συμφωνίες στα πλαίσια του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Το γεγονός αυτό πιέζει περισσότερο την εγχώρια παραγωγή και οδηγεί σε φαύλο κύκλο περαιτέρω εγκατάλειψης της υπαίθρου και περαιτέρω επιβάρυνσης του εμπορικού μας ισοζυγίου
4. Δημιουργήθηκε σειρά πολυδάπανων δομών με σκοπό την διαχείριση κοινοτικών πόρων. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αποτελεί η αλλοτρίωση των αγροτικών συνεταιρισμών οι οποίοι από αρωγοί σε θέματα παραγωγής αλλά και οργάνωσης της αγοράς μεταβλήθηκαν σε διαχειριστές επιδοτήσεων αφήνοντας τα προϊόντα των μελών τους σε δεύτερη μοίρα
5. Διαλύθηκαν οι δομές που υποστήριζαν την εγχώρια γεωργία όπως έρευνα, σποροπαραγωγή, εγχώρια λιπάσματα και εισροές καθώς και γεωργικές υπηρεσίες. Αποτέλεσμα είναι τελικά να μην υπάρχει η δυνατότητα συμπίεσης του κόστους παραγωγής αφού όλοι οι συντελεστές είναι ελεγχόμενοι από εξωτερικούς παράγοντες. Επιπλέον παρατηρείται εκροή συναλλάγματος, είναι χαρακτηριστικό ότι δαπανούμε κάθε έτος εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ για εισαγωγή σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού

Όλα τα παραπάνω είναι μερικά μόνο από τα αποτελέσματα της αθρόας εισροής εύκολων επιδοτήσεων επί τρεις δεκαετίες, επιδοτήσεων οι οποίες ίσως να ήταν περισσότερο προσαρμοσμένες στην γεωργία του βορά της Ευρώπης. Από αυτές τις εισροές επιδοτήσεων θα πρέπει ακόμη να αφαιρεθούν όλα τα ποσά που με οποιονδήποτε τρόπο πληρώθηκαν ως πρόστιμα για κακή εφαρμογή των κανονισμών αλλά και οι κοινοτικές συμμετοχές προγραμμαμάτων οι οποίες δεν καταβλήθηκαν λόγω μη πιστής εφαρμογής των εγκεκριμένων με τον φάκελο υποψηφιότητας επενδύσεων.

Σαν αποτέλεσμα των παραπάνω αυτήν την στιγμή ο πρωτογενής τομέας στην χώρα μας παρουσιάζει τις εξής, κοινά ομολογούμενες παθογένειες:

1. Μικρός κλήρος
2. Διασκορπισμένος κλήρος
3. Γερασμένος αγροτικός πληθυσμός και εγκατάλειψη της υπαίθρου, παρά τις οικονομικές δυσκολίες οι οποίες είναι πιο έντονες στα μεγάλα αστικά κέντρα
4. Μείωση της παραγωγικής γεωργικής γης και συνεχής πίεση σε βάρος της
5. Πίεση σε φυσικούς πόρους από την μη ορθολογική χρήση τους, χαρακτηριστικά είναι το νερό και το έδαφος για τα οποία μάλιστα γίνεται ιδιαίτερη μνεία και στην υπό αναθεώρηση Κ.Α.Π. όπου τα παραπάνω αποτελούν βασικούς «πράσινους» συντελεστές

Οι αλλαγές λοιπόν οι οποίες θα γίνουν στα πλαίσια αναθεώρησης της Κ.Α.Π. θα πρέπει να έχουν ως βασικό στόχο την ανάσχεση των παραπάνω παθογενειών με σκοπό:

1. Την διατροφική επάρκεια της χώρας
2. Την διαφύλαξη της αγροτικής γης και της βιοποικιλότητας

3. Την προσέλκυση νέων για να ασχοληθούν με τον πρωτογενή τομέα
4. Το ξαναχτίσιμο της αλυσίδας παραγωγής (έρευνα, παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού, επιστημονική στήριξη κ.α.)
5. Την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων και κυρίως εδάφους και νερών, υπόγειων και επιφανειακών

Είναι γεγονός ότι η χώρα μας υπό τις παρούσες συνθήκες βρίσκεται σε πραγματικά μειονεκτική διαπραγματευτική θέση, το γεγονός αυτό όμως δεν αναιρεί την ανάγκη εντοπισμού και μεταβολής των κακώς κείμενων στον γεωργικό τομέα. Πιο συγκεκριμένα το παράρτημα Πελοποννήσου & Δυτ. Στερεάς Ελλάδας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. θεωρεί ότι κάποιες από τις διαπραγματευτικές γραμμές, σε σχέση με αυτά τα οποία έχει εμφανίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι οποίες πρέπει να ακολουθηθούν είναι οι παρακάτω:

1. «Ενεργός αγρότης» πρέπει να θεωρείται το οποιοδήποτε πρόσωπο κατέχει επιλέξιμη έκταση και εκδίδει όμως ανελλιπώς τιμολόγια αγροτικού προϊόντος. Τα ελάχιστα κριτήρια κατοχής γης, αν υπάρξουν, θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να σταματήσουμε την εγκατάλειψη γεωργικής γης από μικροϊδιοκτήτες, οι οποίοι αυτή την στιγμή είναι αρκετοί
2. Η οροφή επιδοτήσεων προς ένα αγρότη ή μια αγροτική οικογένεια είναι θεμιτή. Αγροτικές εκμεταλλεύσεις με μεγάλο ύψος επιδοτήσεων είναι κατά κανόνα βιώσιμες από μόνες τους (μείωση κόστους ανά στρέμμα) και δεν νοείται να οδηγείται το μεγαλύτερο ύψος των επιδοτήσεων σε αυτές λόγω υψηλών ιστορικών στοιχείων ή πολλών επιλέξιμων στρεμμάτων. Το βάρος πρέπει να δοθεί σε άλλες κατηγορίες ενεργών αγροτών οι οποίες αναφέρονται παρακάτω
3. Θα πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά το θέμα της επιλεξιμότητας των εκτάσεων των βοσκοτόπων οι οποίοι χρησιμοποιούνται από την κτηνοτροφία με σκοπό την καλή διαχείριση αυτών για την διατήρηση του τοπίου και της βιοποικιλότητας αλλά και την στήριξη της κτηνοτροφίας. Η αντιμετώπιση των εκτάσεων αυτών θα πρέπει να είναι θετική, αφού όμως πρώτα ξεκαθαρίσει το ιδιοκτησιακό καθεστώς τους και η έκτασή τους, ιδιαίτερα όσον αφορά στις προσκρούσεις με την δασική νομοθεσία
4. Πρέπει να επανεξεταστούν εξ αρχής οι ζώνες και τα κριτήρια χαρακτηρισμού περιοχών ως μειονεκτικών αφού οι συνθήκες έχουν αλλάξει από την εποχή που πραγματοποιήθηκαν οι χαρακτηρισμοί με αποτέλεσμα, τουλάχιστον στην Πελοπόννησο, περιοχές που πραγματικά υστερούν να παραμένουν εκτός του καθεστώτος αυτού
5. Η καταβολή των ενισχύσεων για τα ελληνικά δεδομένα μπορεί να ακολουθήσει ένα μοντέλο όπως ακόλουθα:
 - Μια κατ' αποκοπή ενίσχυση για όλους τους «ενεργούς» αγρότες (αποσυνδεδεμένη ενίσχυση) η οποία όμως όπως προαναφέρθηκε θα πρέπει να συνδέεται με την ύπαρξη τιμολογίων πώλησης αγροτικών προϊόντων για να εισπραχθεί

- Για τα μικρά ποσά επιδοτήσεων η ενίσχυση να είναι ενιαία, ανεξάρτητη επομένως από γραφειοκρατικές διατυπώσεις
 - Οροφή επιδοτήσεων για κάποια εισοδήματα και πάνω
 - Επιπλέον πριμ για την είσοδο νέων αγροτών με αυστηρά κριτήρια (ηλικία, εκπαίδευση σχετική με την γεωργία) και αυστηρή ετήσια παρακολούθηση
 - Επιπλέον πριμ για αγρότες οι οποίοι εμφανίζουν αύξηση της επιλέξιμης έκτασής τους καθιστάμενοι έτσι βιώσιμοι λόγω οικονομικών κλίμακος
6. Πέραν των παραπάνω θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στην ενίσχυση γεωργικών προϊόντων πιστοποιημένης ποιότητας και παραχθέντων με περισσότερο φιλικές πρακτικές προς το περιβάλλον όπως είναι η βιολογική γεωργία. Σκοπός είναι να αντισταθμιστούν τα αυξημένα κόστη παραγωγής αυτών των προϊόντων τα οποία με τις σημερινές συνθήκες είναι δύσκολο να απορροφήσει πλήρως η αγορά αλλά και να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη ταυτότητας στα προϊόντα που μεσοπρόθεσμα αποτελεί εμπορικό πλεονέκτημα αφού εγγυάται κριτήρια ποιότητας και μεθόδων παραγωγής
 7. Στις πράσινες επιδοτήσεις μπορεί να συμπεριληφθεί
 - ο εθελοντικός αναδασμός (ανταλλαγή εκτάσεων με σκοπό την δημιουργία μιας ενιαίας έκτασης με συνακόλουθη μείωση μετακινήσεων, εκπομπών αερίων ρύπων, περιορισμό συμπίεσεων εδαφών κ.α.)
 - η υποχρεωτική υιοθέτηση πρακτικών ορθολογικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως διατήρηση της παραγωγικότητας των εδαφών (αποφυγή καταστροφής δομής μέσω χρήσης σύγχρονων εργαλείων, μη χρήση υφασματωμένου νερού μέσω συνεχών παρακολουθήσεων αυτού, τακτικές αναλύσεις κ.α.)
 - η υποχρεωτική απασχόληση γεωργικού συμβούλου ο οποίος εκτός των άλλων θα πιστοποιεί ετήσια την εφαρμογή της πολλαπλής συμμόρφωσης αλλά και των υπόλοιπων περιβαλλοντικών μέτρων και επιπλέον θα αποτελεί τον σύμβουλο του παραγωγού στην κατεύθυνση της μείωσης του κόστους παραγωγής
 - η ορθή περιβαλλοντικά διαχείριση των αποβλήτων της γεωργίας
 8. Δεν είναι κατανοητή η «διαφοροποίηση της καλλιέργειας» η οποία είναι προαπαιτούμενο για την λήψη των πράσινων επιδοτήσεων. Στην Ελλάδα με τις μεγάλες εκτάσεις πολυετών καλλιεργειών είναι ακατανόητο πως μπορεί να εφαρμοστεί μια τέτοια πρακτική
 9. Για συγκεκριμένες καλλιέργειες οι οποίες χρήζουν στήριξης προκειμένου να διατηρηθούν μπορεί να υπάρξει ένα ποσό συνδεδεμένης ενίσχυσης. Για την Πελοπόννησο και την Δυτ. Στερεά Ελλάδα τέτοιες μπορεί να είναι τα εσπεριδοειδή, η συκιά και άλλες καλλιέργειες για τις οποίες υπάρχει ιστορία παραγωγής αλλά σήμερα φθίνουν συστηματικά
 10. Επίσης προτείνεται η δημιουργία ενδοπεριφερειακού μοντέλου επιδοτήσεων χωρίς την αποκλειστική χρήση των υφιστάμενων 13 περιφερειών η οποία ενέχει τον κίνδυνο να οδηγηθούμε στις σημερινές ανισοροπίες στην εθνική κατανομή των επιδοτήσεων

Όσον αφορά στον δεύτερο πυλώνα σε αυτόν θα πρέπει υποχρεωτικά να συμπεριληφθεί πρόγραμμα χαρακτηρισμού και χωροθέτησης της γεωργικής γης σε ζώνες παραγωγικότητας αλλά και καλλιεργειών. Επίσης θα πρέπει να υπάρξει ζωνοποίηση και ως προς τις μορφές γεωργίας (βιολογική, ολοκληρωμένη, συμβατική αλλά και για την χωροθέτηση κτηνοτροφικών περιοχών). Τα παραπάνω πρέπει να ξεκινήσουν άμεσα προκειμένου να διαφυλαχθεί η υπάρχουσα γεωργική γη και να δοθούν κίνητρα αύξησης της αξίας της. Θα πρέπει να επανεξεταστεί η χρησιμότητα των διαφόρων μέτρων του πυλώνα αυτού με έμφαση στην δημιουργία υποδομών μείωσης του κόστους παραγωγής που θα καταστήσει τις καλλιεργείες περισσότερο ελκυστικές για τους ενδιαφερόμενους αγρότες. Τέτοιες υποδομές εκτός από εκτεταμένο χωροταξικό σχεδιασμό και κατοχύρωση της γεωργίας μπορεί να είναι:

- επαναοριοθέτηση, όπως προαναφέρθηκε των μειονεκτικών περιοχών με σκοπό την προσαρμογή στις υπάρχουσες συνθήκες παραγωγής σύμφωνα με τα νέα δεδομένα ώστε περιοχές που πραγματικά υστερούν να μην παραμένουν εκτός του καθεστώτος αυτού
- αρδευτικά δίκτυα και υποδομές αξιοποίησης των επιφανειακών υδάτων,
- αυτοματοποίηση διανομής και παρακολούθησης νερού,
- μετεωρολογικοί σταθμοί,
- σταθμοί μέτρησης εδαφικών παραμέτρων,
- ενίσχυση ερευνητικών κέντρων για την βελτίωση τοπικών ποικιλιών, ανάπτυξη νέων ποικιλιών αλλά και έρευνα πάνω σε συγκεκριμένους τομείς μεταποίησης για προϊόντα στα οποία δεν υπάρχει ενδιαφέρον σε άλλες χώρες
- δημιουργία τοπικών κέντρων επεξεργασίας και αξιοποίησης γεωργικών αποβλήτων
- ενίσχυση εγχώριας βιοτεχνίας για την παραγωγή γεωργικών μηχανημάτων μέσα από πρόγραμμα που θα αφορά την εκμηχάνιση της γεωργίας κ.α.
- επένδυση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μόνο όμως για την κάλυψη αναγκών της καλλιεργείας και των αγροτικών οικογενειών με σκοπό την μείωση του κόστους παραγωγής

Τέλος πρέπει να αναφερθεί πως στα πλαίσια της διαπραγμάτευσης θα πρέπει να επιδιωχθεί τα ποσά που θα προκύψουν από την επιβολή οροφής στις επιδοτήσεις να μην παραμείνουν στην χώρα προέλευσης αλλά να αναδιανεμηθούν εντός κοινότητας. Αν κάτι τέτοιο δεν επιτευχθεί τότε το συντριπτικό ποσοστό των επιδοτήσεων θα συνεχίσει να κατευθύνεται προς τις χώρες του βορρά.

Για την Διοικούσα Επιτροπή
Ο Πρόεδρος

Σωτήριος Λαμπρόπουλος
Γεωπόνος